B.22 Kinh Chủng Đức

Kinh Trường A-Hàm (VNC PHVN, 2022)

22. KINH CHỦNG ĐỨC1 Tôi nghe như vầy: Một thời, đức Phật trủ tại nước Ương-già1 2 cùng với đại chúng một ngàn hai trăm năm mươi vi Tỳ-kheo du hóa trong nhân gian roi dừng nghỉ tại thành Chiêm-bà,3 bên hồ Già-già.4 Khi đó, có Bà-la-môn tên là Chủng Đức5 cũng đang ở tại thành Chiêm-bà. Thành này dân chúng rất đông, đời sống an vui, hưng thịnh. Vua Ba-tư-nặc67 ban riêng thành này cho Bà-là-môn Chủng Đức đê lo phân cúng tê Phạm thiên. Vị Bà-la-môn này có cha mẹ từ bảy đời đên nay đêu sông chân chánh, chưa bao giờ bị người khác gièm pha, đọc tụng thông suốt ba bộ Vệ-đà/ phân biệt rành rẽ các loại kinh thư, nghiên cứu tường tận sâu xa các sách vở thế gian không sót quyên nào, lại giỏi vê pháp xem tướng của bậc đại nhân, biêt rõ diêm tốt xấu, thành thạo lễ nghi cúng tế. Đệ tử của ông có năm trăm người, được dạy dỗ đầy đủ. Lúc đó, các Bà-la-môn5 trưởng gi cư sĩ ở thành Chiêm-bà hay tin có Sa- môn Cù-đàm con nhà họ Thích, xuât gia tu hành đã thành đạo quả, hiện đang từ nước Ương-già du hành khắp nhân gian, đi dần đến thành Chiêm-bà rồi nghỉ bên hồ Già-già. Ngài có danh tiếng lớn, lim truyền khắp nhân gian, là Như Lai, bậc Chí Chân, Đẳng Chánh Giác, đầy đủ mười đức hiệu, ở giữa chư thiên và loài người, Ma và Thiên ma, Sa-môn, Bà-la-môn? Ngài tự thân chứng ngO rồi thuyết pháp cho chúng sanh. Pháp ấy phần đầu, phần giữa và phần cuoi đều thiện, đầy đủ cả nghĩa và văn, Phạm hạnh thanh tịnh. "Bậc Chân nhân như vậy nên đến thăm viếng. Hôm nay, chúng ta hãy đến đó để gặp Ngài." Nghĩ xong, họ liền cùng nhau ra khỏi thành Chiêm-bà? rồi tuần tự trước sau đi đến chỗ đức Phật. [0094b07] Lúc ấy, Bà-la-môn Chủng Đức ngồi trên lầu cao, từ xa trông thấy đoàn người tuần tự trước sau cùng di, ông liền hỏi người hầu:

1 Nguyên tác: Chủng Đức kỉnh 7.01. 0001.22. 0094al8. Tham chiếu: D. 4, Sonadanda Sutta Kỉnh Chủng Đức; M. 36, Mahãsaccaka Sutta Đại kinh Saccakà. 2 Ương-già Añgā, một trong 16 quốc gia thời Phật. 3 Chiêm-bà ,Camp,thủ đô của ương-già. 4 Già-già Gaggarā. Xem chú thích 4, kinh số 10, tr. 665. 5 Chủng Đức Sonadanda. 6 Ba-tư-nặc Pasenadi. Xem chú thích 10, kinh số 5, tr. 604.

7 Nguyên tác: Dị học tam b,chỉ cho 3 bộ kinh điển Vệ-đà.

818 KINH TRƯỜNG A-HÀM

-Những người kia đang đi đâu mà nối nhau thành từng đoàn như vậy? Người hầu thưa: Con nghe nói, có Sa-môn Cù-đàm con nhà họ Thích, xuất gia tu hành và đã thành tựu đạo quả, hiện đang từ nước Ương-già du hành khắp nhân gian, đi dần đến thành Chiêm-bà, nghỉ bên hồ Già-già. Ngài có danh tiếng lớn, lưu truyền khắp nhân gian, là Như Lai, bậc Chí Chân, Đẳng Chánh Giác, đầy đủ mười đức hiệu, ở giữa chư thiên và loài người, Ma và Thiên ma, Sa-môn9 Bà- la-môn5 Ngài tự thân chứng ngộ roi thuyêt pháp cho chúng sanh. Pháp ây phân đầu, phần giữa và phần cuối đều thiện, đầy đủ cả nghĩa và văn, Phạm hạnh thanh tinh. Vì lẽ đó mà các Bà-la-môn, trưởng giả và cư sĩ ở trong thành Chiêm- bà này đã tập hợp lại thành từng đoàn nối nhau đi viếng thăm

Sa-môn Cù-đàm! Nghe xong, Bà-la-môn Chủng Đức liền bảo người hầu: Ngươi hãy đến bảo mọi người: "Các người hãy dừng một lát, đợi khi ta đến rồi cùng nhau đến chỗ Sa-môn Cù-dm." Người hầu vâng lệnh liền đến bảo mọi người: Các vị hãy tạm dừng một lát, đợi chủ ta đến rồi cùng nhau đi! Lúc đó, mọi người bảo người hầu: - Ngươi hãy mau trở về thưa với Bà-la-môn: "Nay thật đúng lúc, hãy cùng nhau di!" Người hầu trở về thưa: Mọi người đã dừng lại và nói: "Nay thật đủng lúc, hãy cùng nhau di!" Nghe xong, Bà-la-môn Chủng Đức liền bước xuống lầu, đứng ở giữa cửa. Ngay lúc ấy, có năm trăm Bà-la-môn khác vì có chút việc nên đứng tập hợp trước cổng, nhìn thấy Bà-la-môn Chủng Đức bước ra, mọi người đều chào đón va hỏi: Thưa đại Bà-la-môn! Ngài định đi đâu? Chủng Đức trả lời: Có Sa-môn Cù-đàm con nhà họ Thích, xuất gia tu hành đã thành tựu đạo quả, hiện đang từ nước Ương-già du hành khắp nhân gian, đi dần đến thành Chiêm-bà rồi nghỉ bên hồ Già-già. Ngài có danh tiếng lớn, lưu truyền khắp nhân gian, là Như Lai, bậc Chí Chân, Đẳng Chánh Giác, đầy đủ mười đức hiệu, ở giữa chư thiên và loài người, Ma và Thiên ma, Sa-mon, Bà-la-môn, Ngài tự thân chứng ngộ rồi thuyết pháp cho chúng sanh. Pháp ấy phần đầu, phần giữa và phần cuối đều thiện, đầy đủ cả nghĩa và văn, Phạm hạnh thanh tịnh. Với bậc Chân nhân như thê thì nên đên viêng thăm. Hôm nay, ta muôn đên thăm vi ây. [0094c03] Bấy giờ, năm trăm Bà-la-môn liền thưa Chủng Đức: Ngài chớ đi thăm. Ngài không nên đến đó mà Sa-môn Cù-đàm phải đến đây. Vì sao như vậy? Vì ngài hiện là một đại Bà-la-môn, cha mẹ ngài từ bảy đời

22. KINH CHỦNG ĐỨC 819

đến nay đều sống chân chánh, chưa bao giờ bi người khác gièm pha. Ngài đã thành tựu pháp này thì chúng ta không nên đến đó mà hãy để Sa-môn Cù-đàm tự tìm đến đây. Hơn nữa, đại Bà-la-môn đọc tụng thông suốt ba bộ Vệ-đà, phân biệt rành rẽ các loại kinh thư, nghiên cứu tường tận sâu xa các sách vở thế gian không sót quyển nào, lại giỏi về pháp xem tướng của bậc đại nhân, biết rõ điềm tốt xấu, thành thạo lễ nghi cúng tế. Ngài đã thành tựu pháp này thì chúng ta không nên đến đó mà hãy để Sa-môn Cù-đàm tự tìm đến đây. Vả lại, đại Bà-la-môn có tướng mạo đoan chánh, có sắc tướng của Phạm thiên. Ngài đã thành tựu pháp này thì chúng ta không nên đến đó mà hãy để Sa- môn Cù-đàm tự tìm đến đây. Lại nữa, đại Bà-la-môn có giới đức hơn người, thành tựu trí tuệ. Ngài đã thành tựu pháp này thì chúng ta không nên đên đó mà hãy đê Sa-môn Cù-đàm tự tìm đến đây. Lại nữa, đại Bà-la-môn nói năng hòa dịu, biện tài đầy đủ, văn và nghĩa rõ ràng. Ngài đã thành tựu pháp này thì chúng ta không nên đến đó mà hãy để Sa- môn Cù-đàm tự tìm đến đây. Lại nữa, đại Bà-la-môn là đại sư có nhiều đệ tử. Ngài đã thành tựu pháp này thì chúng ta không nên đến đó mà hãy để Sa-môn Cù-đàm tư tìm đến đây. Lại nữa, đại Bà-la-môn thường dạy dỗ năm trăm đệ tử Bà-la-môn. Ngài đã thành tựu pháp này thì chúng ta không nên đến đó mà hãy để Sa-môn Cù-đàm tự tìm đến đây. Lại nữa, đại Bà-la-môn được học giả bốn phương đến gặp mặt, học hỏi, tham vấn về các phương thuật, nghi thức tế lễ, nệài đều giải đáp đầy đủ. Ngài đã thành tựu pháp này thì chúng ta không nên đen đó mà hãy để Sa-môn Cù-đàm tự tìm đen đây. Lại nữa, đại Bà-la-môn được Vua Ba-tư-nặc8 và Vua Bình-sa9 cung kính, cúng dường. Ngài đã thành tựu pháp này thì chúng ta không nên đến đó mà hãy

để Sa-môn Cù-đàm tự tìm đến đây. Lại nữa, đại Bà-la-môn giàu có tiền bạc, kho báu tràn đầy. Ngài đã thành tựu pháp này thì chúng ta không nên đen đó mà hây để Sa-môn Cù-đàm tự tìm đến đây Lại nữa, đại Bà-la-môn có trí tuệ sáng suốt, nói năng lưu loát, không có sự yếu kém, sợ hãi. Ngài đã thành tựu pháp này thì chúng ta không nên đến đó mà hãy để Sa-môn Cù-đàm tự tìm đến đây.

8 Ba-tư-nặc Pasenadi. Xem chú thích 10, kinh số 5, tr. 604. 9 Bình-sa Bimbisāra, Vua cai trị nước Māgadha ở thời Phật. Theo Sn. 72, trước khi thành đạo, giữa đức Phật và Vua Bimbisāra đã có cuộc hội kiên hy hữu. Ngay trong lần gặp này, nhà vua đã phát khởi thiện tam với đức Phật, làm nhân duyên để sau này Vua Bimbisāra hiến cúng tinh xá Trúc Lâm VèỊuvana cho đức Phật và chúng Tăng.

820 KINH TRƯỜNG A-HÀM

Bấy giờ, Chủng Đức bảo các Bà-la-môn: Đúng thế, đúng the! Như lời các ông vừa nói, ta có đủ các đức tánh ấy, không phải không có. Thế nhưng, các ông hãy nghe ta nói, Sa-môn Cù-đàm CÓ nhiêu công đức nên chúng ta phải đên đó, không thê đê Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Sa-môn Cù-đàm có cha mẹ từ bảy đời đến nay đều sống chân chánh, chưa bao giờ bị người khác gièm pha. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến đó5 không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm có dung mạo đoan chánh, sanh trưởng trong dòng Sát-đế-lợi. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến đó, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm sanh ở nhà tôn quý, xuất gia tìm đạo. Ngài đã r /"x thành tựu pháp này nên chúng ta phải đên đó, không thê đê Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm có các căn thanh tịnh trong sáng, hình thể đầy đủ, sông trong dòng họ chân chánh mà vân xuất gia tu đạo. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đên đó, không thê đê Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm sống trong gia đình giàu sang, có thế lực lớn mà vẫn xuất gia hành đạo. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến đó, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. [0095al2] Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm có đầy đủ giới hạnh của bậc Hiền thánh, thành tựu trí tuệ. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đen đó, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm nói năng khéo léo, nhỏ nhẹ hòa nhã. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đên đó, không thê đê Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm là bậc Đạo sư của số đông và có rất nhiều đệ tử. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến đó, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm dứt hẳn ái dục, tâm không vọng động, lo sợ đã dứt, không còn hoảng sợ đến sởn gai ốc, hoan hỷ hài hòa, được mọi người khen, khéo nói quả báo của nghiệp, không hủy báng đạo khác. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đên đó, không thê đê Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm thường được Vua Ba-tư-nặc và Vua Bình-sa kính lễ, cúng dường. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến đó, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây.

22. KINH CHỦNG ĐỨC 821

Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm được Bà-la-môn Phất-già-la-sa-la1011 kính lễ, cúng dường, cũng được Bà-la-môn Thanh Tịnh,11 Bà-la-môn Đa-lợi-già, Bà-la-môn Cứ-xi, thiếu niên Thiỉ-ca, con của Bà-la-môn Đô-gia đến gặp cúng dường. Ngài : r £ 9 đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đên đó, không thê đê Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm được hàng đệ tử Thanh văn tôn trọng cung kính cúng dường, cũng được chư thiên và các chúng quỷ thần cung kính, đồng thời các dòng họ Thích, Câu-lợi, Minh-ninh, Bạt-kỳ,12 Mạt-la và Tô-ma thảy đều tôn kính, cúng dường. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến đó, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm còn truyền ba quy y và năm giới cho Vua Ba- tư-nặc và Vua Bình-sa. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến d6, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm còn truyên ba quy y và năm giới cho Bà-la-môn Phất-già-la-sa-la,... Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến đó, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, đệ tử của Sa-môn Cù-đàm đã lãnh thọ ba quy y và năm giới; chư thiên, dòng họ Thích, Câu-lợi... thảy đều lãnh thọ ba quy y và năm giới. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến đó? không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đen đây. [0095b08] Lại nữa, khi Sa-môn Cù-đàm du hành thì được mọi người cung kính, cúng dường. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến đó, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm đến thành quách hay thôn xóm nào thì đều được dân chúng nơi đó cúng dường. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến đó, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, những nơi Sa-môn Cù-đàm đến, các loài phi nhân, quỷ thần đều không dám quây nhiêu. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đên đó, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm du hóa đến nơi nào thì dân chúng ở đó đều được thấy ánh sáng và nghe tiếng nhạc cõi trời. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến đó, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm du hóa đến nơi nào, khi Ngài sắp rời khỏi thì dân chúng nơi ây đêu quyên luyên, khóc lóc đưa tiên. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến đó, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây.

10 Phất-già-la-sa-la Pokkharasāti. 11 Nguyên tác: Phạm Bà-la-môn . 12
Bạt-kỳ ,Vajjī, một trong 16 nước lớn thời Phật.

Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm khi mới xuất gia thì cha mẹ khóc lóc, thương nhớ luyến tiếc. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến đó, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm xuất gia lúc trẻ tuổi, xả bỏ trang sức tót đẹp, voi, ngựa, xe báu, năm dục và ngọc quý. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến đó, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm lìa bỏ ngôi vị Chuyên Luân Vương, xuất gia học đạo. Nếu Sa-môn ở đời thì sẽ làm vua trong bốn châu thiên hạ, thống lãnh nhân dân, nên chúng ta đều là thần dân của Ngài. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đến đó? không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm hiểu rõ giáo nghĩa của Phạm thiên,13 có thể thuyết giảng cho người, cũng có thể qua lại bàn luận với Phạm thiên. Ngài đã thành tựu

pháp này nên chúng ta phải đến d6, không thể để Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm có đầy đủ ba mươi hai tướng tốt. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đên đó, không thê đê Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Lại nữa, Sa-môn Cù-đàm có trí tuệ thông đạt, không hề khiếp sợ. Ngài đã thành tựu pháp này nên chúng ta phải đên đó, không thê đê Sa-môn Cù-đàm tự mình đến đây. Hôm nay, Sa-môn Cù-đàm đã đến thành Chiêm-bà và đang ngụ bên hồ Già- già, vì Ngài là khách quý mà ta tôn trọng nên chúng ta phải đích thân đến thăm. [0095c03] Bấy giờ, năm trăm Bà-la-môn thưa với Chủng Đức: Thật là kỳ diệu! Thật là đặc thù! Công đức của vi ấy tuyệt đến thế sao? Nếu Sa-môn Cù-đàm chỉ thành tựu một trong các công đức ấy thì không thể để Ngài đến chỗ chúng ta, huống gì Ngài đầy đủ mọi công đức! Vậy chúng ta hãy cùng đến thỉnh an Ngài. Chủng Đức nói: Nêu các ông muôn đi, nên biêt đã đúng lúc! Thế rồi, Chủng Đức liền cho sửa soạn cỗ xe báu rồi cùng năm trăm Bà-la- môn9 các trưởng giả và cư sĩ ở thành Chiêm-bà tuần tự trước sau cùng đi đến hồ Già-già. Cách hồ không xa, Chủng Đức thầm nghĩ: “Nếu ta hỏi Sa-môn Cù-đàm điều gì mà không đúng ý Ngài thì e rằng Ngài sẽ trách ta: 'ông nên hỏi như thế này, không nên hỏi như thế kia/ Nếu mọi người nghe những điều này thì họ sẽ cho rằng ta thiếu trí tuệ, làm tổn hại danh tiếng của ta. Nếu Sa-môn Cù-đàm hỏi ta về nghĩa mà ta trả lời không đúng ý thì Ngài sẽ trách ta: 'Ông

13 Nguyên tác: Phạm pháp Giáo nghĩa của Phạm thiên.

nên trả lời như thê này, không nên trả lời như thê kia.' Mọi người nghe được những điều này thì họ sẽ cho rằng ta thiếu trí tuệ, làm tổn hại danh tiếng của ta. Nếu như ta im lặng ra về thì mọi người sẽ nói: 'Người này không biết gì\ không nên đên chô Cù-dàm, điêu này cũng tôn hại danh tiêng của ta. Nêu Sa- môn Cù-đàm hỏi ta về giáo pháp của Bà-la-môn thì ta sẽ trả lời đầy đủ, đáp ứng theo ý Ngài." Bấy giờ, bên bờ hồ Già-già, Chủng Đức thàm nghĩ như thế rồi, liền xuống xe đi bộ lên phía trước, đến chỗ Thế Tôn, thăm hỏi xong rồi ngồi sang một bên. Lúc đó, các Bà-la-môn? trưởng giả và cư sĩ ở thành Chiêm-bà, hoặc có người đên lê Phật roi ngôi xuông, có người đên hỏi thăm roi ngôi xuông, có người đến xưng tên rồi ngồi xuống, có người đến chắp tay lễ Phật rồi ngồi xuống, có người im lặng rồi ngồi xuống. Khi mọi người đã ngồi xong, đức Phật biết được ý nghĩ trong tâm của Bà-la-môn Chủng Đức nên bảo rằng: Những điêu ông đã nghĩ, Ta sẽ khiên cho ông thỏa nguyện. Rồi đức Phật hỏi: Bà-la-môn các ông phải thành tựu bao nhiêu pháp để những gì được nói ra là thành thật, không hư vọng? Bấy giờ, Chủng Đức im lặng, thầm nghĩ: "Thật kỳ diệu thay! Sa-môn Cù- đàm có thần lực lớn mới biết tâm ý của người, đúng như ý ta vừa nghĩ mà hỏi nghĩa này.” Thê roi, Bà-la-môn Chủng Đức liên ngôi ngay ngăn, nhìn khắp đại chúng, tươi cười rạng rỡ rồi trả lời Phật: Bà-la-môn chúng tôi thành tựu năm pháp nên lời nói thành thật, không hư vọng. Những gì là năm? Thứ nhát, có cha mẹ từ bảy đời đên nay đêu sông chân chánh, không bi người khác gièm pha. Thứ hai, đọc tụng thông suốt ba bộ Vệ-đà9 phân biệt rành rẽ các loại kinh thư, nghiên cứu tường tận sâu xa các sách vở thê gian không sót quyên nào, giỏi vê pháp xem tướng của bậc đại nhân, biêt rõ diêm tót xâu và thành

thạo lê nghi cúng tê. Thứ ba, dung mạo đoan chánh. Thứ tư, giữ giới đầy đủ. Thứ năm, trí tuệ thông đạt. Đó gọi là năm pháp.14 Thưa Cù-đàm! Bà-la-môn thành tựu được năm pháp này thì nói ra điều gì cũng thành thật, không có hư vọng.

14 Xem thêm Anh Vũ kinh 0.0 L 0026.152. 0667c09: Năm cựu pháp của Bà-la-môn, bao gồm: l. Chân đế ;2. Tụng tập ;3. Nhiệt hạnh ;4. Khổ hạnh ;5. Phạm hạnh .

Phật dạy: Lành thay! Chủng Đức! Giả sử có Bà-la-môn nào đối với năm pháp này mà bỏ đi một pháp, chỉ thành tựu bốn pháp, lời nói ra vẫn thành thật, không hư vọng thì vị ấy có được gọi là Bà-la-môn chăng? Chủng Đức bạch Phật: Vâng được, thưa Ngài Cù-đàm! Vì sao như vậy? Vì không cần dựa vào dòng họ. Nếu có Bà-la-môn đọc tụng thông suốt ba bộ Vệ-đà, phân biệt rành rẽ các loại kinh thư, nghiên cứu tường tận sâu xa các sách vở thế gian không sót quyên nào, giỏi về pháp xem tướng của bậc đại nhân, biêt rõ diêm tót xâu, thành thạo lễ nghi cúng tế; dung mạo đoan chánh; giữ giới đầy đủ và trí tuệ thông đạt. Thành tựu bốn pháp này thì lời nói vẫn thành thật, không hư vọng nên vị này được gọi là Bà-la-môn. Đức Phật bảo Chủng Đức: -Hay thay, hay thay! Nếu trong bốn pháp này lại bỏ đi một pháp, chỉ thành tựu ba pháp, cũng nói lời thành thật, không hư vọng thì vi này có được gọi là Bà-la-môn chăng? Chủng Đức thưa: Thưa được. Vì sao như vậy? Vì cân gì dòng họ? cân gì đọc tụng thông thuộc? Chỉ cân Bà-la-môn có dung mạo đoan chánh, giữ giới đây đủ và trí tuệ thông đạt. Thành tựu ba pháp này thì nói lời thành thật, không hư vọng nên vị này được gọi là Bà-la-môn. Đức Phật bảo: Hay thay, hay thay! Này Chủng Đức! Thế nào? Nếu trong ba pháp này mà bỏ đi một pháp nữa, chỉ thành tựu hai pháp, nói lời thành thật, không hư vọng thì vị này có được gọi là Bà-la-môn chăng? Đáp: - Thưa được! Vì sao như vậy? Vì không can dòng họ, đọc tụng và [dung mạo] đoan chánh làm gì. Khi ây, năm trăm Bà-la-môn đêu đông thanh nói với Chủng Đức: -Tại sao lại bác bỏ ba pháp dòng họ, đọc tụng và [dung mạo] đoan chánh, cho đó là không cần? Lúc đó, đức Thế Tôn liền bảo năm trăm vị Bà-la-môn: Nêu Bà-la-môn Chủng Đức có dung mạo xâu xí, không có dòng dõi, đọc tụng không thông suốt, không có trí tuệ, không có tài biện luận, không khéo đối đáp, không có khả năng nói chuyện cùng Ta thì các ông mới được nói như vậy. Trái lại, nếu Chủng Đức có dung mạo đoan chánh, dòng họ rõ ràng, đọc tụng thông suốt, có trí tuệ và tài biện luận, hỏi đáp khéo léo, đủ tư cách cùng Ta bàn luận nghĩa lý thì các ông hãy im lặng mà nghe ông ta nói.

22. KINH CHỦNG ĐỨC 825

[0096b02] Bấy giờ, Bà-la-môn Chủng Đức thưa đức Phật: Cúi xin đức Cù-đàm tạm dừng giây lát! Tôi tự biết cách khuyên giải họ! Nói xong, Bà-la-môn Chủng Đức liền bảo năm trăm Bà-la-môn: Các vi nên biết, thiếu niên Ương-già hiện có mặt trong chúng này là cháu của ta, các ông có thây không? Nay toàn thê đại chúng tập hợp nơi đây, chỉ trừ đức Cù-đàm có dung mạo đoan chánh, ngoài ra không ai sánh bàng thiếu niên này. Nhưng thiếu niên này lại sát sanh, trộm cướp, tà dâm, vô lễ, dối trá, lường gạt, phóng

hỏa đốt người, phá hoại đường sá và làm hạnh xấu xa. Này chư vị Bà-la-môn! Nêu thiếu niên Ương-già này tạo đủ các việc ác như vậy thì việc tụng đọc giỏi giang, dung mạo đoan chánh phỏng có ích gì? Lúc đó, năm trăm Bà-la-môn im lặng không trả lời. Chủng Đức bạch Phật: Nếu giữ giới đầy đủ, trí tuệ thông đạt thì lời nói chắc chắn thành thật, không hư vọng, vị này được gọi là Bà-la-môn. Phật hỏi: Lành thay, lành thay! Thế nào Chủng Đức? Nếu trong hai pháp đó mà bỏ đi một pháp, chỉ thành tựu một pháp thôi thì lời nói có còn thành thật, không hư vọng và vị này có được gọi là Bà-la-môn chăng? Chủng Đức đáp: Không được! Vì sao như vậy? Vì giới hạnh là trí tuệ, trí tuệ là giới hạnh. Có giới hạnh thì có trí tuệ, sau đó lời nói mới thành thật, không có hư dối, tôi gọi đó là Bà-la-môn. Phật dạy: Lành thay, lành thay! Như lời ông nói. Có giới hạnh thì có trí tuệ, có trí tuệ thì có giới hạnh. Giới hạnh làm trí tuệ trong sạch và trí tuệ làm giới hạnh trong sạch. Này Chủng Đức! Như người rửa tay thì tay trái và tay phải cùng tương hỗ cho nhau, tay trái làm sạch tay phải và tay phải làm sạch tay trái. Việc này cũng vậy, có trí tuệ thì có giới hạnh, có giới hạnh thì có trí tuệ. Giới hạnh làm trí tuệ trong sạch và trí tuệ làm giới hạnh trong sạch. Này Bà-la-môn! Người có đủ giới hạnh và trí tuệ thì Ta gọi là Tỳ-kheo. Lúc ấy, Chủng Đức bạch Phật: -Thế nào gọi là giới hạnh? Đức Phật dạy: Lắng nghe, lắng nghe và khéo suy nghĩ, Ta sẽ phân biệt giảng nói cho ông! Thưa vâng, con vui lòng muôn được nghe! Bấy giờ, Thế Tôn dạy Bà-la-môn rằng: -Đấng Như Lai xuất hiện ở đời, là bậc ứng Cúng, Chánh Biến Tri, Minh Hạnh Túc? Thiện The, Thế Gian Giải, Vo Thượng Si, Điều Ngự Trượng Phu,

Thiên Nhân Sư, Phật, Thế Tôn, ở giữa chư thiên, nhân loại, Sa-môn và Bà-la- r môn, tự thân tu tập và đã chứng ngộ, thuyêt pháp cho chúng sanh, những pháp nói ra dù phần đầu, ở giữa hay sau cuối đều là lời chân chánh, đầy đủ cả nghĩa và văn, Phạm hạnh thanh tinh. Nếu trưởng giả hoặc con của trưởng giả khi nghe được pháp này thì niềm tin được thanh tinh, khi niềm tin thanh tịnh rồi thì nên quán sát như vầy: uĐời sống tại gia thật khó khăn, như gông cùm xiềng xích, nếu muốn tu Phạm hạnh thì cũng không được tự tại. Nay ta nên cạo bỏ râu tóc, mặc ba pháp y đê xuất gia tu dạo." Không bao lâu sau, vi ấy lìa bỏ gia sản, nhà cửa, thân tộc, mặc ba pháp y, lìa trang sức đẹp, đọc tụng tỳ-ni, đầy đủ giới luật, buông bỏ sát sanh,... cho đên tâm, pháp, Thiên thứ tư, đạt được an lạc ngay trong hiện tại. Vì sao như vậy? Vì vị ấy siêng năng tu tập, chuyên niệm không quên, ưa thích một mình ở nơi yên vắng. Này Bà-la-môn! Đây là người đầy đủ giới hạnh. [0096c07] Chủng Đức lại hỏi: -Thế nào là trí tuệ? Phật dạy: Nếu Tỳ-kheo dùng định tâm thanh tịnh không uế nhiễm, điều phục nhu nhuyến, trụ nơi không động... cho đến chứng đắc Tam minh,15 loại bỏ vô minh, phát sanh ánh sáng trí tuệ, xóa tan u ám, từ đó bừng lên ánh sáng của đại pháp rồi phát sanh trí tuệ vô lậu. Vì sao như vậy? Vì vị ấy siêng năng tu tập, chuyên niệm không quên, ưa thích một mình ở nơi thanh vang. Này Bà-la-môn! Đây là người đây đủ trí tuệ. Lúc ấy, Bà-la-môn Chủng Đức bạch đức Phật: Nay con xin quy y Phật, quy y Pháp, quy y Thánh chúng, cúi mong Ngài nhận con làm iru-bà-tăc trong Chánh pháp. Từ nay trở vê sau, con nguyện trọn đời không sát sanh, không trộm cướp, không tà dâm, không nói dối và không uông rượu. Khi Bà-la-môn Chủng Đức nghe đức Phật dạy xong, hoan hỷ phụng hành.

15 Tam minh ,Tivijja'. Ba minh, gồm: Túc mạng minh ,Thiên nhãn minh và Lậu tận minh

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.